

Στην τελική ευθεία η αποκατάσταση των ανακτορικών κήπων στο Τατόι

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το πράσινο φως για το έργο αποκατάστασης των κήπων του Ανακτόρου και της διπλής κλίμακας με την υφιστάμενη περίφραξη στο π. βασιλικό κτήμα [Τατοίου](#), ενταγμένο στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με προϋπολογισμό 3.000.000 ευρώ, έδωσε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, γνωμοδοτώντας ομόφωνα θετικά επί της οριστικής μελέτης.

«Το έργο της αποκατάστασης των κήπων, καθώς, επίσης, της μαρμάρινης κλίμακας και της περίφραξης στο ανατολικό όριο, όπου διασώζεται μέχρι και σήμερα χαμηλό τοιχίο για τον διαχωρισμό της ανακτορικής ενότητας, από την υπόλοιπη περιοχή του κτήματος, εντάσσεται στον συνολικό σχεδιασμό του Υπουργείου Πολιτισμού για την αποκατάσταση και ανάδειξη του ιστορικού πυρήνα του Τατοίου, στο πλαίσιο της στρατηγικής αξιοποίησής του, ως μνημειακού

συνόλου. Τον Απρίλιο είχε εγκριθεί η προμελέτη διαμόρφωσης της αρχιτεκτονικής των κήπων, των μονοπατιών και της φύτευσης, και τώρα με τη θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων επί της οριστικής μελέτης, η οποία εκπονήθηκε με χορηγία της ΑΙΓΕΑΣ ΑΜΚΕ, και με την οποία εξειδικεύονται οι κατευθύνσεις των φυτεύσεων και η διαμόρφωση των μονοπατιών, οδεύουμε προς την υλοποίηση του έργου. **Στόχος μας είναι οι κήποι να αναβιώσουν, ως σημαντικό μέρος της χωροταξικής σύνθεσης και της ζωής στο οικοσύστημα του π. βασιλικού κτήματος, αλλά και της εμπειρίας του σημερινού επισκέπτη»,** δήλωσε η υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού [Λίνα Μενδώνη](#).

Η θέση των κήπων βρίσκεται νότια του κτηριακού συνόλου του Ανακτόρου και των Μαγειρείων και σε άμεση γειτνίαση με την Πύλη της Λεύκας. Η περιοχή επέμβασης της μελέτης περιλαμβάνει έκταση 34 στρεμμάτων και περιμέτρου 762 μέτρων. Οι κήποι εκτείνονται από τη στάθμη νότια του Ανακτόρου, από όπου ξεκινά μια διπλή πλατιά μαρμάρινη κλίμακα σε συμμετρική διάταξη, για την πρόσβαση στην κατώτερη στάθμη των κήπων. Ανάμεσα στις δύο κλίμακες διαμορφώνεται εσοχή (σπηλιά/grotto) στην οποία είχε τοποθετηθεί μαρμάρινη ελλειψοειδής γούρνα.

Στο βάθος της εσοχής εντοιχίστηκε μαρμάρινο κεφάλι λιονταριού, από το στόμα του οποίου έπεφτε νερό. Στο επίπεδο αυτό κατασκευάστηκε τη δεκαετία του 1950 η κολυμβητική δεξαμενή, η οποία καταργείται σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη αποκατάστασης του κτηρίου του Ανακτόρου. Από τη στάθμη αυτή και κάτω, διαμορφώνεται η κεντρική αλέα των κήπων, η οποία έχει κεντρικό ρόλο στη χωρική οργάνωση των κήπων, ενώ εκατέρωθεν, διαμορφώνονται μονοπάτια διατεταγμένα σε ομόκεντρους κύκλους. Πάνω σε αυτή την αξονική χάραξη αρθρώνονται και τα επιμέρους στοιχεία. Η μεγάλη κυκλική πορεία που χωροθετείται με κέντρο τη μέση της αλέας και περιλαμβάνει δευτερεύουσες κινήσεις που καταλήγουν ακτινωτά στην περίμετρο του μονοπατιού. Στις θέσεις όπου διασταυρώνονται οι εγκάρσιες πορείες με την κυκλική διάταξη, προκύπτουν επιμέρους κυκλικοί κόμβοι.

Εντοπίζεται ένας επιπλέον κόμβος στο κέντρο της σπείρας ως απόληξη της διαδρομής στον Λαβύρινθο. Κεντρικά και ανατολικά της Αλέας, ο σχεδιασμός υποστηρίζει τη λογική του περιπάτου. Στον τομέα, στα δυτικά της Αλέας, χωροθετούνται χρηστικές λειτουργίες όπως το θερμοκήπιο και το γήπεδο τένις. Παρότι από τη δυτική πλευρά των κήπων δεν υπάρχει περίφραξη, στο ανατολικό όριο διασώζεται μέχρι και σήμερα χαμηλό τοιχίο με κιγκλίδωμα για τον διαχωρισμό της ανακτορικής ενότητας από την υπόλοιπη περιοχή του κτήματος.

Στην περιοχή του μικρού Θερμοκηπίου προτείνεται μικρότερης κλίμακας αλέα από οπωροφόρα όπως κερασιές ή βυσσινιές, και κήπος με αρωματικά φυτά. Ο χώρος προβλέπεται να περιφραχθεί στο όριο των κήπων με ελαφριά περίφραξη, με φύτευση μεγάλων θάμνων εκατέρωθεν, ώστε να μην αποτελεί ευκρινές όριο της επέμβασης. Οι κήποι μετά το 1973 είχαν εγκαταλειφθεί και δασωθεί.

Κύριος στόχος της μελέτης είναι η διαχείριση της μετάβασης μεταξύ δάσους και κήπων, όσο και η αντίληψη του τελευταίου ως περικλειστού τοπίου, εντείνοντας την αίσθηση της εμβύθισης κατά τη διάρκεια της περιήγησης. Συγχρόνως, η περιμετρική περιοχή μπορεί να δράσει και ως ζώνη επιβράδυνσης πυρκαγιάς, καθώς τα επιλεγμένα δένδρα -πλατύφυλλα και φυλλοβόλα- και ο υποόροφος τους καθυστερούν την επέκταση της φωτιάς. Τα μονοπάτια ακολουθούν τις αρχικές χαράξεις των κήπων, όπως αυτές γίνονται αντιληπτές από τα θραύσματα της οριοθέτησής τους.

Η μαρμάρινη κλίμακα διακρίνεται από το καμπύλο της σχήμα και αποτελείται από τις βαθμίδες και τα στηθαία, για την αποκατάσταση της οποίας στη μελέτη προβλέπονται τοπικές ανακτήσεις. Η μαρμάρινη κλίμακα οδηγεί στη μαρμάρινη κρήνη -μαρμάρινη γούρνα, στην οποία έπεφτε νερό (κρήνη) από το στόμα μαρμάρινης λεοντοκεφαλής- η οποία βρίσκεται στο εσωτερικό τεχνητής κόγχης, αναφερόμενης ως σπηλιά (grotto). Η πρόσβαση στη σπηλιά επιτυγχάνεται από τις κλίμακες που βρίσκονται εκατέρωθεν αυτής. Το λιθόκτιστο τοίχιο της περιφράξης, το οποίο περιλαμβάνεται, επίσης, στη μελέτη αποκατάστασης, εκτείνεται σε συνολικό μήκος 401 μέτρων στην ανατολική πλευρά των κήπων.

Το π. βασιλικό κτήμα αγοράστηκε από τον Γεώργιο Α το 1872. Το 1886 ολοκληρώθηκε το Ανάκτορο και το 1890 ολοκληρώθηκαν οι Κήποι. Η διαμόρφωση των Κήπων γύρω από το Ανάκτορο, καθώς και οι εργασίες ανάπλασης όλου του κτήματος είναι έργο του Λουδοβίκου Μύντερ Δανού δασολόγου και φιλέλληνα, διευθυντή του Κτήματος (1873-1892). Το 1916 ξέσπασε η Μεγάλη Πυρκαγιά από την οποία διασώθηκαν το Νέο Ανάκτορο και οι Κήποι. Το διάστημα 1924-1926 εφαρμόστηκε δεκαετές πρόγραμμα της Ανωτέρας Δασολογικής και Ανωτέρας Γεωπονικής Σχολής για τη διαχείριση των Κήπων. Τη δεκαετία του 1950 έγινε η προσθήκη της πισίνας στο επίπεδο του Grotto. Η μεγάλη πυρκαγιά του 2021 κατέστρεψε το μεγαλύτερο τμήμα των φυτεύσεων, το οποίο με το πέρας του έργου θα έχει αποκατασταθεί.

Διαβάστε σχετικά:

Αυτοψία της Λίνας Μενδώνη στο Τατόι: Τα έργα, στον ιστορικό πυρήνα, εξελίσσονται εντός χρονοδιαγραμμάτων

Τα βασιλικά εμβλήματα του Όθωνα βρέθηκαν στο Τατόι

Τατόι: Αποκαθίσταται το μαυσωλείο που στεγάζει τους Βασιλικούς τάφους - Διαβάστε την ιστορία του (ΦΩΤΟ)